

Pravidla poskytování podpory v oblasti odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje (POZE) od 1. 1. 2027 s výjimkou železniční dopravy

Poskytovatel podpory:	Ministerstvo průmyslu a obchodu, Na Františku 1039/32, 110 15 Praha 1
Právní základ v ČR:	Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, v platném znění (dále jen "zákon o POZE")
Druh dokumentu:	Pravidla poskytování podpory (administrativní opatření poskytovatele)
Platné od:	1.1.2027

1. Úvodní prohlášení a kontext opatření

Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky (dále jen „MPO“), jakožto **gestor zákona o podporovaných zdrojích energie** tímto dokumentem formálně deklaruje vydání dotačních Pravidel, která budou sloužit jako administrativní dokument (tzv. „**Draft Administrative Document**“) pro účely provádění režimu veřejné podpory pro oblast drážní dopravy v elektrické trakci mimo železniční dopravu.

Oblast železniční dopravy podléhá novému režimu podpory **Nařízení Komise (EU) 2026/562 ze dne 16. března 2026** (tzv. Transport Block Exemption Regulation – **TBER**), které prohlašuje určité kategorie podpory v odvětví železniční dopravy, dopravy po vnitrozemských vodních cestách a multimodální dopravy za slučitelné s vnitřním trhem v aplikaci článků 93, 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Pravidla mají základ již ve schváleném rozhodnutí Státní podpora **SA.102508 (2022/NN) - Česko** ze dne 10. listopadu 2022 o osvobození elektrické trakce od poplatku za obnovitelné zdroje pro železniční nákladní, železniční osobní a městskou hromadnou dopravu v elektrické trakci.

2. Právní povaha Pravidel poskytování podpory

MPO potvrzuje, že Pravidla jsou administrativním dokumentem a jedná se o administrativní předpis poskytovatele podpory s názvem „**Pravidla poskytování podpory v oblasti odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje**“ (dále jen „Pravidla“), který je vydán v souladu s vnitrostátním právním řádem k provedení věcného účelu zákona.

Vnitrostátním právním základem pro samotný mechanismus osvobození od poplatku je zákon o POZE. Konkrétně ustanovení § 28a odst. 5 zákona o POZE explicitně stanovuje, že do celkového množství elektřiny pro výpočet plateb na podporu elektřiny se nezahrnuje trakční elektrická energie spotřebovaná při provozování drážní dopravy na dráze železniční, tramvajové, trolejbusové a lanové. Pravidla rozpracují

administrativní postupy poskytovatele podpory k bezpečnému a transparentnímu uplatňování tohoto zákonného osvobození v praxi dopravců v elektrické trakci v režimu slučitelném se společným trhem.

3. Srovnání dosavadního a nového režimu podpory

Z hlediska kontinuity, rozsahu, rozpočtu i okruhu způsobilých příjemců navazuje nový režim od 1. ledna 2027 přímo na osvědčenou praxi prováděnou v období 2022–2026. Pro přehlednost je uvedena srovnávací tabulka klíčových parametrů:

Sledovaný parametr	Dosavadní schválené schéma (do 31. 12. 2026)	Nový režim (od 1. 1. 2027)
Evropský právní základ	Rozhodnutí EK ve věci SA.102508 (2022/NN) přímo na základě čl. 93 SFEU (před účinností nařízení TBER).	Rozhodnutí EK ve věci SA.122874 (2026/N) přímo na základě čl. 93 SFEU – odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje energie pro městskou hromadnou dopravu (tramvaj, trolejbus, lanová dráha v elektrické trakci)
Vnitrostátní právní základ	Ustanovení § 28a zákona o POZE v tehdejší znění a související cenová rozhodnutí ERÚ.	Ustanovení § 28a odst. 5 zákona o POZE, v platném znění, a související cenové výměry ERÚ.
Druh a forma podpory	Osvobození od úhrady složky ceny služby distribuční a přenosové soustavy na podporu elektřiny (poplatku za obnovitelné zdroje).	Zachování identické formy úplného odpuštění/osvobození od poplatku za obnovitelné zdroje pro odebranou trakční energii.
Způsobilí příjemci	Dopravci v drážní dopravě provozující elektrickou závislou trakci, včetně bateriové trakce.	Plná kontinuita u drážních dopravců provozujících elektrickou a bateriovou trakci.
Roční alokace (rozpočet)	315 milionů Kč ročně pro sektor mimo železniční dopravu (celkem 1,575 mld. Kč na období 2022–2026 pro sektor mimo železniční dopravu).	Zachování alokace ve výši 315 milionů Kč ročně pro dopravu v elektrické trakci mimo železniční dopravu (celkem 1,575 mld. Kč na období 2027–2031 pro sektor mimo železniční dopravu).
Administrace podpory	Přes operátora trhu OTE, a.s., ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. Verifikace dat přes OTE, a.s.	Přes operátora trhu OTE, a.s., ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. Verifikace dat přes OTE, a.s.

Důležité upozornění: Srovnání jasně prokazuje věcnou a alokační kontinuitu navrhovaných administrativních Pravidel. Změna evropského právního základu vyplývá výhradně z přijetí nového nařízení TBER v březnu 2026, pod které se podpora koordinace železniční dopravy v elektrické trakci přesouvá.

4. Ekonomické odůvodnění a přiměřenost podpory

Pravidla respektují splnění podmínky slučitelnosti veřejné podpory s vnitřním trhem, zejména požadavky na nezbytnost, přiměřenost a zamezení nadměrné kompenzace. Podpora je striktně omezena

na kompenzaci prokázaných externích nákladů ekologické drážní dopravy ve srovnání se silniční dopravou, která je více zatěžující k životnímu prostředí, které jsou vyjádřeny v poplatku za obnovitelné zdroje.

Data použitá v rámci opatření SA.122874 vychází z příručky EK „Handbook the external costs of transport - Publications Office of the EU“. Měrná dotační náročnost zůstává stejná jako v opatření SA.102508 pro oblast městské hromadné dopravy, a to 0,14 eurocentu na osobokilometr, kdy zůstává výrazně pod hranicí způsobilých nákladů vycházejících z příručky EK.

5. Základní věcné a administrativní podmínky podpory

- **Zacílení na ekologické cíle a modal shift:** Pravidla omezují možnost čerpání úlevy výhradně na trakční elektrickou energii prokazatelně spotřebovanou při provozování drážní dopravy. Podpora je vyloučena pro diesellovou trakci i pro netrakovní spotřebu drážních podniků (např. vytápění dep, administrativních budov atd.). Tím je zajištěn přímý motivační efekt pro převod přepravních výkonů ze silnice na elektrickou trakci.
- **Zákaz kumulace a ochrana před dvojitým financováním:** Pravidla stanovují zákaz kumulace této podpory s jinou formou veřejné podpory na krytí stejných způsobilých nákladů.
- **Verifikační a kontrolní řetězec:** Pravidla ukotví prověřený administrativní proces zavedený již s opatřením SA.102508. Osvobození od poplatku je spravováno státním operátorem trhu OTE, a.s., v souladu se zákonem č. 458/2000 Sb. (energetický zákon). Skutečně spotřebovaná trakční energie drážních dopravců je měřena a evidována ve spolupráci s jednotlivými podniky provozujícími drážní dopravu v elektrické trakci, a příslušnými dodavateli elektřiny nebo provozovateli distribučních soustav, které předávají naměřená data OTE, a.s., a příslušným dodavatelům elektřiny. Tím je vyloučeno jakékoliv neoprávněné čerpání či nadhodnocování spotřeby.
- **Transparentnost a uveřejňování:** V souladu s opatřením a vnitrostátní legislativou se MPO zavazuje zajistit plnou transparentnost režimu. Informace o schématu podpory a údaje o příjemcích podpory, který se týká povinnost zveřejnění v unijním registru transparentnosti, zajistí MPO.
- **Desetileté uchovávání záznamů:** Pravidla uloží operátorovi trhu OTE, a.s., poskytovateli podpory a samotným příjemcům povinnost uchovávat podrobné záznamy a doklady o spotřebě elektřiny, výpočtech a platbách po dobu minimálně 10 let od data poskytnutí podpory pro případné šetření ze strany Evropské komise.
- **Respektování právních předpisů:** Pravidla respektují právní pořádek České republiky a související právní předpisy v oblasti odpuštění poplatků za obnovitelné zdroje. Lhůty plně odpovídají vnitrostátnímu legislativnímu rámci (zákon o POZE, energetický zákon a vyhlášky č. 408/2015 Sb. o Pravidlech trhu s elektřinou) a jsou klíčové pro bezproblémové uplatňování odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje. Příjemci podpory jsou povinni předat operátorovi trhu OTE, a.s., úplné a pravdivé naměřené nebo vypočtené hodnoty a další doprovodné nutné údaje. Nepředání těchto údajů ve lhůtě má za následek zánik nároku na úhradu či uplatnění osvobození za daný měsíc.

- **Osvobození plateb:** Osvobození plateb za poplatek za obnovitelné zdroje je uvedeno přímo v ustanovení § 28a zákona o POZE.
- **Kompenzační mechanismus:** Kompenzační mechanismus je zajištěn procesem popsáním v nařízení vlády č. 470/2022 Sb., o postupu pro určení výše podpor a zpětné výplaty podpor podle zákona o podporovaných zdrojích energie v návaznosti na oznámení nebo rozhodnutí o slučitelnosti podpor s vnitřním trhem Evropské unie. Tedy zákazník provozující drážní dopravu na dráze tramvajové, trolejbusové a lanové (příjemce podpory) může uplatnit po rozhodnutí Komise o podpoře v podobě odpuštění poplatků na podporu obnovitelných zdrojů právo na úhradu platby na podporu elektřiny vůči provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy, k jehož soustavě je zařízení drážní dopravy připojeno. Provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy vrátí platbu na podporu elektřiny do 30 dnů od obdržení úplných a pravdivých údajů při uplatnění práva na zajištění odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje uhrazeného za množství trakční elektrické energie spotřebované při provozování drážní dopravy na dráze tramvajové, trolejbusové a lanové za období od 1. ledna 2027, a to na základě údajů předložených provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy podle jiného právního předpisu (Vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, v platném znění).
- **Finanční prostředky k odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje:** OTE z pohledu hrazení provozní podpory poplatku za obnovitelné zdroje nemá žádné svoje prostředky. Disponuje zdroji, které jsou pro financování této podpory určeny v ustanovení § 28 odst. 1 zákona o POZE, kdy na zajištění odpuštění poplatku za obnovitelné zdroje uhrazeného za množství trakční elektrické energie spotřebované při provozování drážní dopravy na dráze tramvajové, trolejbusové a lanové, jsou zajišťovány ze státního rozpočtu ve smyslu nařízení vlády dle ustanovení zákona o POZE.

Vyčerpávající výčet podmínek zajišťujících slučitelnost podpory s vnitřním trhem EU podle čl. 93 SFEU je uveden v rozhodnutí Evropské komise ve věci SA.122874 (viz. odkaz [SA.122874 - Exemption from the fee for renewable energy sources for urban transport using electric traction](#))